

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS INOVACIJŲ AGENTŪROS

SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ IR BIOTECHNOLOGIJŲ DARBO GRUPĖS 2025 M. SPALIO 28 D. SUSITIKIMO PROTOKOLAS

2025 m. spalio 28 d.

Vilnius

Darbo grupės susitikimas vyko 2025 m. spalio 28 d. 14:00 – 15:30 val. Inovacijų agentūros „Supernova“ susitikimų salėje.

Dalyviai:

1. *Jekaterina Kalinienė*, Inovacijų agentūros Proveržio departamento Biotech Lab skyriaus vadovė; j.kalinienė@inovacijuagentura.lt
2. *Prof. dr. Edita Sužiedėlienė*, Vilniaus universiteto mokslo prorektorė; edita.suziedeliene@cr.vu.lt
3. *Edmundas Šalna*, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Sveikatos inovacijų vystymo centro vadovas; edmundas.salna@lsmu.lt
4. *Prof. dr. Vaidotas Marozas*, Kauno technologijos universiteto Biomedicininės inžinerijos instituto direktorius; vaidotas.marozas@ktu.lt
5. *Romas Bunevičius*, MedIT Cluster, Informacinių technologijų medicinoje asociacijos vadovas; romas.bunevicius@meditcluster.com
6. *Diana Vertelkienė*, Sveikatos technologijų klasterio iVita vadovė; diana@defuturo.lt
7. *Virginija Nagienė*, NordClinic Group, projektų vadovė; finansai@nordclinic.lt
8. *Donatas Staniulis*, Profarma, vydyntysis direktorius; donatas.staniulis@profarma.lt
9. *Antanas Montvila*, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, Inovacijų vertinimo ir diegimo tarnybos vadovas; Antanas.Montvila@kaunoklinikos.lt

Papildomi dalyviai (nepriklausantys darbo grupei):

10. *Paulius Kamaitis*, Inovacijų agentūros Proveržio departamento Biotech Lab srities vadovas; p.kamaitis@inovacijuagentura.lt
11. *Rasa Kavaliauskaitė*, Inovacijų agentūros Proveržio sričių departamento BioTech Lab koordinatorė; r.kavaliauskaitė@inovacijuagentura.lt
12. *Rokas Arlauskas*, Inovacijų agentūros Proveržio sričių departamento BioTech Lab srities vadovas; r.arlauskas@inovacijuagentura.lt
13. *Andrius Šliužas*, Inovacijų agentūros Pažangos departamento Tarptautinių partnerysčių skyriaus BioTech sektoriaus plėtros vadovas; a.sliuzas@inovacijuagentura.lt
14. *Dovilė Skardžiuvienė*, Inovacijų agentūros Klientų patirčių valdymo skyriaus svarbių klientų vadybininkė; d.skardziuviene@inovacijuagentura.lt
15. *Juozas Kupčinskas*, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gastroenterologijos klinikos vadovas, Virškinimo sistemos tyrimų instituto vadovas, podiplominių studijų centro dekanas; juozas.kupcinskas@lsmu.lt
16. *Tomas Andrejauskas*, asociacijos LithuaniaBIO prezidentas ir valdybos narys, tomas.andrejauskas@lithuaniabio.com
17. *Monika Grigalauskienė*, MSD Baltics atstovė, monika.grigalauskiene@msd.com
18. *Martynas Greblikas*, Novartis Baltics atstovas; martynas.greblikas@novartis.com

19. *Ramunė Laučiuvienė*, Novartis Baltics & Ukraine, Inovatyvios medicinos prezidentė, ramune.lauciuviene@novartis.com
20. *Karolis Gedvilas*, Vytauto Didžiojo universitetas, Gamtos mokslų fakulteto prodekanas, karolis.gedvilas@vdu.lt
21. *Indrė Taurosevičiūtė-Ribikauskė*, Inovacijų agentūros Veiklos ir administravimo Vyriausioji ekspertė; i.ribikauske@inovacijuagentura.lt
22. *Monika Petraite*, Inovacijų agentūros Veiklos ir administravimo Vyriausioji ekspertė; m.petraite@inovacijuagentura.lt
23. *Vytautė Dlugoborskytė*, Inovacijų agentūros Veiklos ir administravimo Vyriausioji ekspertė; v.dlugoborskyte@inovacijuagentura.lt

SVARSTYTA:

Gyvybės mokslų renginių, antrinių sveikatos duomenų panaudojimo ir tarptautinių partnerysčių aptarimas

Diskutuota apie „Life Sciences Baltics 2025“ renginio strateginę plėtrą, įskaitant tarpinių renginių organizavimą ir regioninio bendradarbiavimo stiprinimą su Baltijos šalimis, Lenkija, Suomija ir Švedija. Aptarta, kaip renginiai gali tapti verslui orientuota platforma inovacijų sklaidai. Pristatant startuolių apklausą apie antrinius sveikatos duomenis, diskutuota apie duomenų prieinamumo, kokybės ir teisinio aiškumo iššūkius, kompetencijų trūkumą startuolių komandose bei poreikį edukuoti ekosistemą. Kalbėta apie personalizuotos medicinos sprendimų vystymą, duomenų šaltinių įvairovę ir mašininio mokymosi modelių potencialą. Diskusijoje dėl partnerystės su „BioVentureHub“ aptarta galimybė Lietuvos startuoliams pasinaudoti tarptautine infrastruktūra, gauti mentorystę ir investicijas, bei numatytas poreikis sukurti atrankos ir informavimo mechanizmus.

Susitikimo pabaigoje vyko Sumaniosios specializacijos (S3) koncepcijos tarpinis pažangos vertinimas, kurio metu aptarti sveikatos ir biotechnologijų srities prioritetai, duomenų panaudojimo galimybės bei inovacijų ekosistemos stiprinimo kryptys.

Darbo grupės tikslas - savo veiklos pobūdžiu užtikrinti nenutrūkstamą visų suinteresuotų šalių bendradarbiavimą, prisidėti prie didžiausių ekonominių poveikių darančių MTEPI sričių plėtros priemonių formavimo. Darbo grupės veikla numatyta iki 2030 m.

Darbo grupės funkcijos:

- 1.1. Teikti siūlymus dėl investicijų krypčių, temų priemonių;
- 1.2. Diskutuoti ir teikti siūlymus dėl įgyvendinimo trukdžių, sektorialių/sisteminių sunkumų ir kt.;
- 1.3. Diskutuoti dėl MTEPI ir technologijų tendencijų Lietuvoje ir pasaulyje ir jų galimo poveikio Lietuvos sektoriams, teikiant siūlymus ir/ar rekomendacijas, inovacijų politikos formuotojams/įgyvendintojams.

Grupės darbas sietinas su sektorialių problemų identifikavimu ir sprendimo būdų paieška. Apie aptartas problemas bei darbo grupės siūlymus jų sprendimams, bus informuojama Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Sumaniosios specializacijos koordinavimo grupė.

1. Pranešimai: strateginės kryptys ir projektų spektras

Jekaterina Kalinienė apžvelgė didžiausią gyvybės mokslų renginį Baltijos šalyse „Life Sciences Baltics 2025“, įvardijo pasiteisinusias praktikas bei išmoktas pamokas.

Rasa Kavaliauskaitė pristatė startuolių apklausą apie antrinius sveikatos duomenis bei antrąjį pilotinį projektą, skirtą sveikatos duomenų pakartotiniam panaudojimui startuoliams „Data Pilot 2.0“.

Paulius Kamaitis supažindino su nauja Inovacijų agentūros partneryste su BioVentureHub – AstraZeneca įkurta atvira inovacijų erdve (*open innovation ecosystem*) Geteborge, Švedijoje, AstraZeneca R&D centre.

Indrė Taurosevičiūtė-Ribikauskė, Monika Petraitė ir Vytautė Dlugoborskytė pristatė Sumaniosios specializacijos (S3) koncepciją bei tarpinį pažangos vertinimą. Pranešime apibrėžta, kad S3 – tai Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos kryptis, skatinanti valstybes nares identifikuoti savo konkurencinį pranašumą ir koncentruoti išteklius į aukštos pridėtinės vertės MTI sritis. Po pristatymo vyko koncepcijos tarpinis pažangos vertinimas – diskusija, kurios metu buvo aptarti sveikatos ir biotechnologijų srities prioritetai, duomenų panaudojimo galimybės bei inovacijų ekosistemos stiprinimo kryptys.

2. Diskusija: įžvalgos ir komentarai

Diskusija vyko pranešimų metu bei tarp pranešimų, dalyviai aktyviai reagavo į pristatytas temas, dalinosi patirtimi ir kėlė aktualius klausimus. T. Andrejauskas pasiūlė plėsti renginių geografiją, įtraukiant kaimynines šalis, tokias kaip Latvija, Lenkija, Suomija ir Švedija, bei organizuoti tarpinius renginius tarp kas dvejus metus vykstančių „Life Sciences Baltics“ ciklų. J. Kalinienė pasidalino patirtimi iš ankstesnių renginių, pabrėždama verslo orientacijos svarbą ir renginių poveikį inovacijų ekosistemai.

R. Kavaliauskaitė pristatė apklausos apie antrinius sveikatos duomenis rezultatus bei sulaukė klausimų dėl apklausos imties dydžio, sveikatos duomenų kokybės ir jų praktinio panaudojimo. Diskusijoje išryškėjo poreikis aiškesniam teisiniam reglamentavimui ir edukacijai apie duomenų naudojimo galimybes. Pastebėta, kad dalis įmonių nežino, jog nuasmenintiems duomenims nereikia bioetikos leidimo, o tai trukdo jų aktyvesniam naudojimui.

M. Greblikas pabrėžė, kad Lietuvoje duomenų prieinamumo sistema veikia, tačiau reikia ją tobulinti vartotojo patogumo požiūriu. R. Bunevičius kėlė klausimus apie VDA (Valstybinės duomenų agentūros) efektyvumą ir užklausų skaičių, tuo tarpu A. Montvila akcentavo, kad tinkamai suformuluotos užklausos leidžia gauti ir sudėtingesnius (nestruktūrizuotus) duomenis, pvz., iš tekstinių epikrizių.

V. Marozas pasidalino savo patirtimi ir konkrečiu atveju, kai dėl duomenų apribojimų teko atsisakyti dalyvavimo tarptautiniame „Horizon Europe“ projekte, nes nebuvo galimybės gauti longitudinalinių duomenų. Buvo diskutuojama, ar kitaip suformulavus užklausą VDA būtų pavykę gauti reikalingus duomenis.

Diskusijoje taip pat buvo aptarta *federated data* arba *informacijos (ne „žalių“ duomenų)* koncepcija – modelių mokymas neperduodant pačių duomenų tarp institucijų. R. Bunevičius pabrėžė, kad sveikatos duomenų analizė pereina į informacijos analizės lygmenį, kur svarbūs tampa nauji apdorojimo principai ir LLM modeliai.

P. Kamaitis pristatydamas partnerystę su AstraZeneca BioVentureHub sulaukė palaikymo ir klausimų dėl atrankos kriterijų bei galimybių Lietuvos startuoliams. Buvo sutarta, kad sklaida apie šią iniciatyvą bus vykdoma aktyviai, o atrankos procesas – skaidrus ir orientuotas į potencialą. Buvo nutarta organizuoti informacinį renginį, kad visi suinteresuoti asmenys bei potencialūs programos dalyviai galėtų susipažinti su programa ir jos galimybėmis.

Diskusijos metu išryškėjo bendras siekis stiprinti duomenų panaudojimą sveikatos inovacijų kūrimui, didinti švietimą apie tokių duomenų naudojimą ir skatinti aktyvesnį startuolių įsitraukimą. Buvo akcentuota, kad būtina tęsti mokymus, didinti sklaidą ir kurti palankią aplinką duomenimis grįstiems sprendimams.

Susitikimo pabaigoje vyko Sumaniosios specializacijos (S3) koncepcijos tarpinis pažangos vertinimas, kurio metu ekspertai pildė vertinimo klausimynus ir žymėjosi diskusijos dalyvių išvalgas. Diskusijoje buvo aptarti tokie klausimai kaip S3 prioritetų koregavimo mechanizmų veiksmingumas, stebėsenos ir vertinimo tobulinimo galimybės, sveikatos srities rezultatų matavimo indikatoriai, kompetencijų atitikimas sektoriaus poreikiams, veiksmingiausios MTI ir inovacijų skatinimo priemonės bei galimi S3 reformų modeliai, galintys sustiprinti Lietuvos regionų integraciją į ES inovacijų tinklus.

Darbo grupės vadovė

Jekaterina Kalinienė